

university of groningen

Regionaal werkgelegenheidsbeleid: werk voor iedereen en overal?

Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse
Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Economische Geografie, Postbus 800, 9700 AV Groningen
Email: jouke.van.dijk@rug.nl

Presentatie voor de expert-bijeenkomst over regionale werkgelegenheids-politiek van de Werkgroep Arbeid van de Wiarda Beckman Stichting. Den Haag, 22 mei 2014.

university of groningen

PARTIJ VAN DE ARBEID

Goed werk, eerlijk werk, meer werk
door **Lodewijk Asscher** op 16 februari 2014

Als minister van werkgelegenheid zie ik het als mijn opdracht om met een Plan van de Arbeid te komen, zodat we ook in de toekomst blijven staan voor het ideaal van volledige werkgelegenheid. Eerlijk werk, goed werk, meer werk. Voor iedereen. Dat zie ik in mijn toespraak op het **Congres** in Breda.

Download congres toespraak (pdf) >
Download congres toespraak (htm) >

Gesproken woord gelist

Dames en Heren,
Partijgenoten,

De laatste tijd verschijnen er in kranten en tijdschriften allerlei apocalyptische voorspellingen over de toekomst. Door technologische verandering verdwijnt 30 procent van onze banen.

NEDERLAND STERKER & SOCIALER

PvdA in de buurt

Word lid!

university of groningen

Zes aanbevelingen in 2007:

1. Steun op de sociaal-democratische traditie
2. Investeer in kennis, innovatie en ondernemerschap
3. Bevorder participatie
4. Begin bij de regio zelf
5. Boek winst met samenwerking
6. Zorg voor een evenwichtige taakverdeling tussen overheden

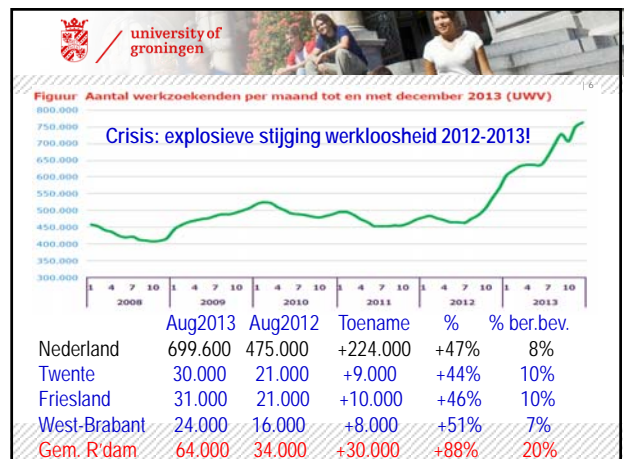
Nog zeer actueel, ondanks dat de wereld nu heel anders is!

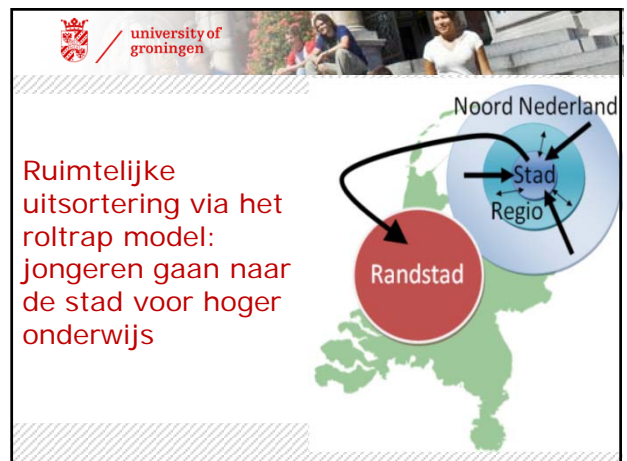
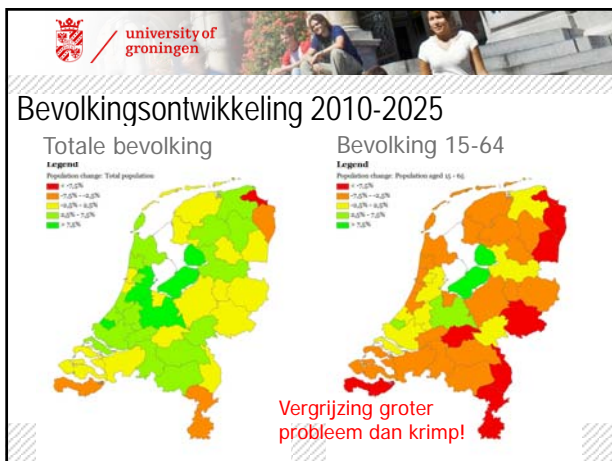
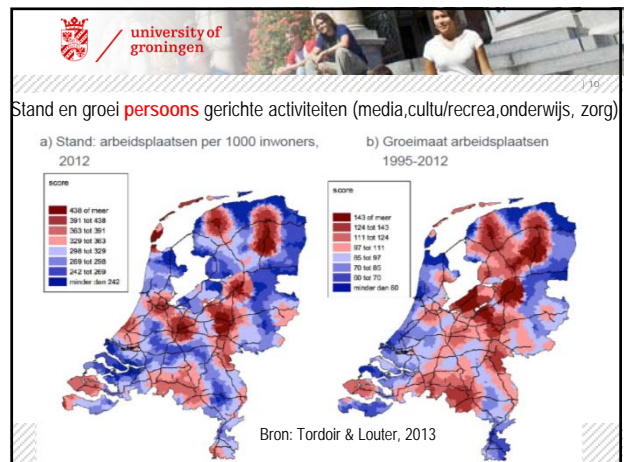
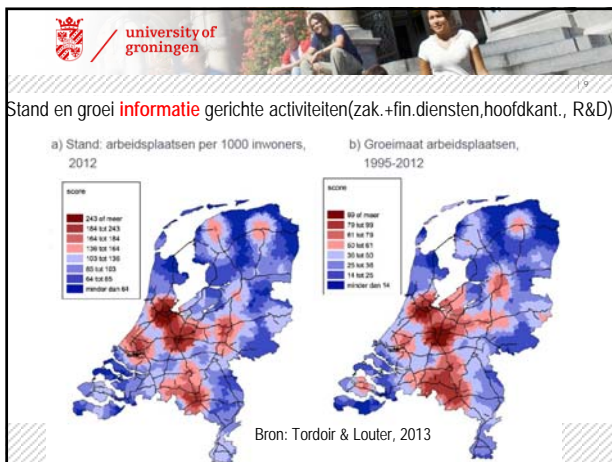
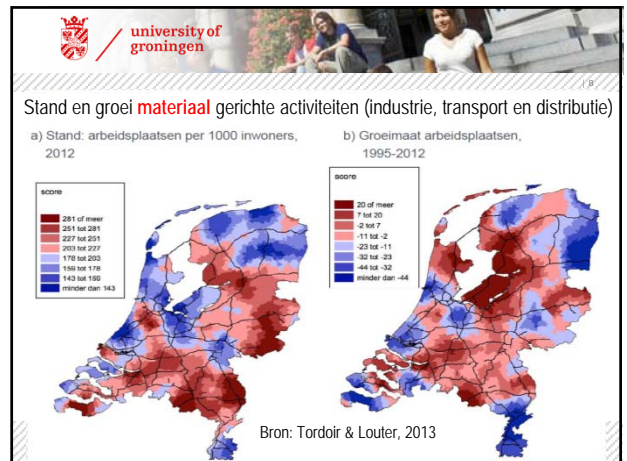
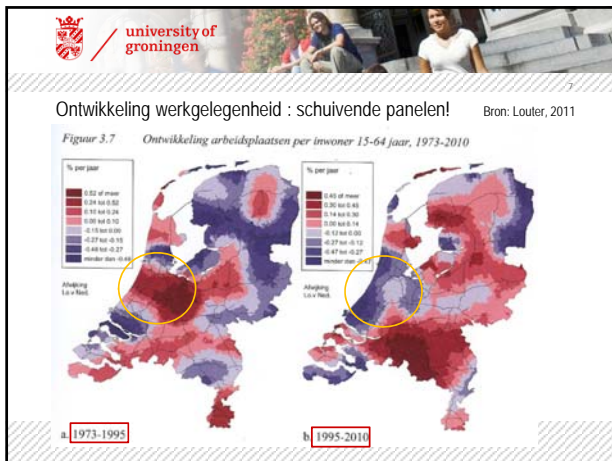
Een economisch mozaïek
De Peil van regionale economische politiek

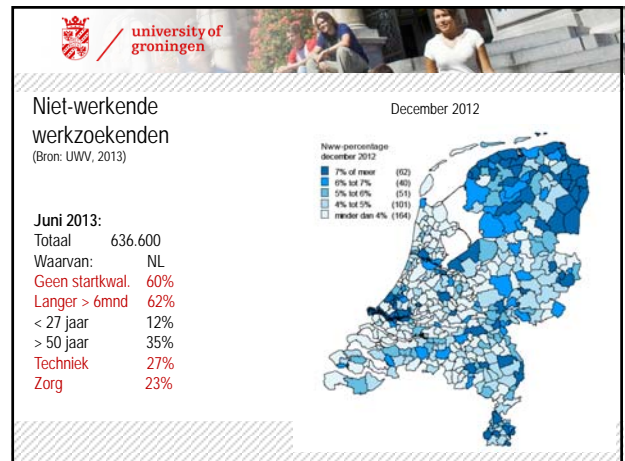
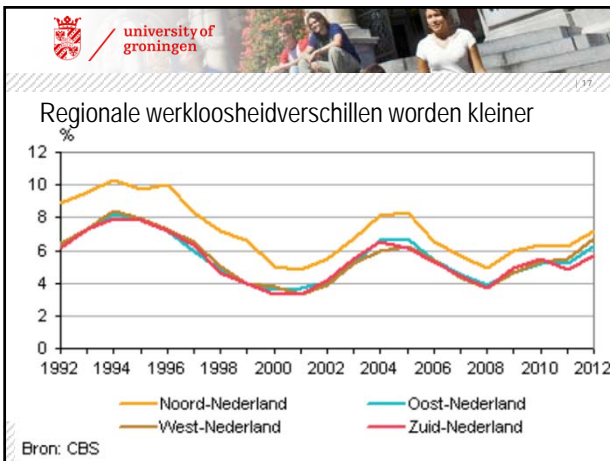
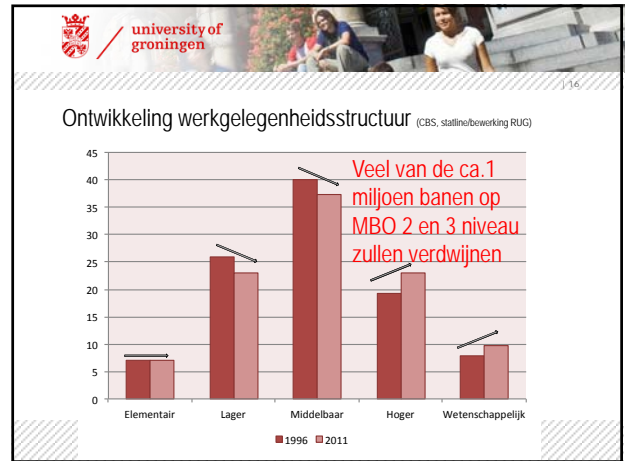
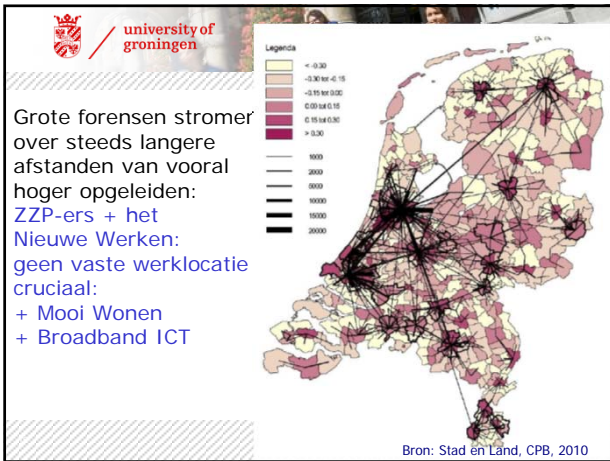
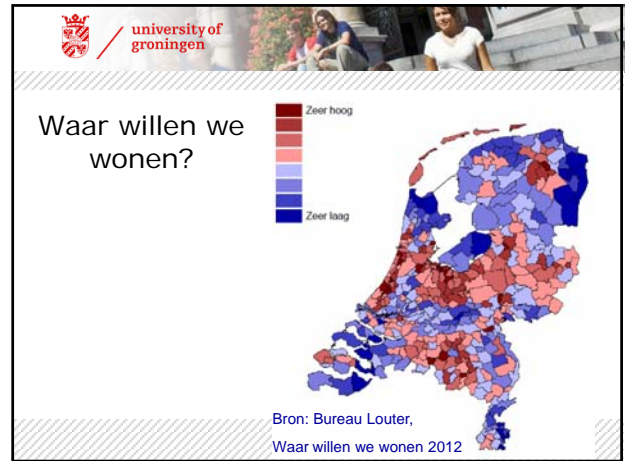
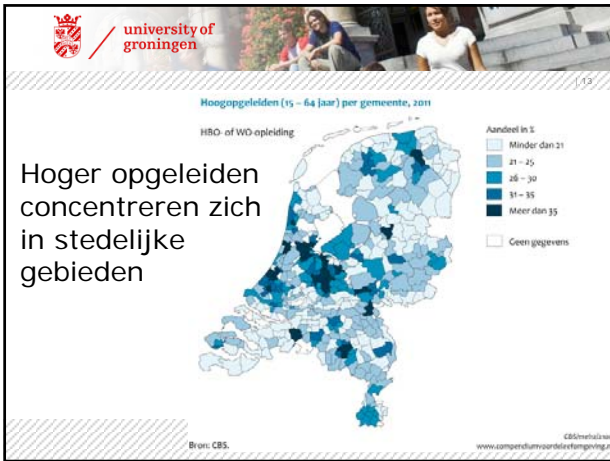
university of groningen

Trends

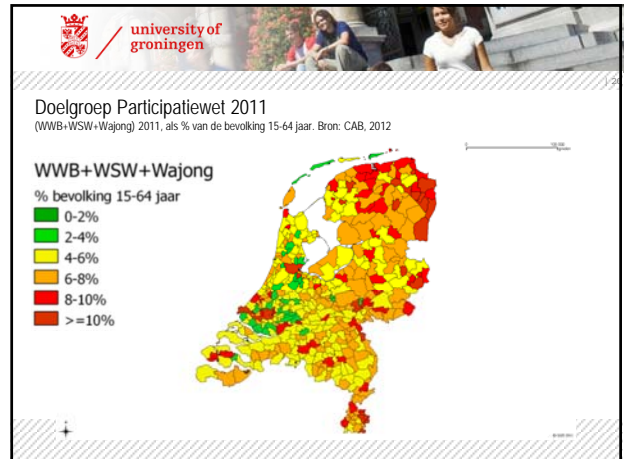
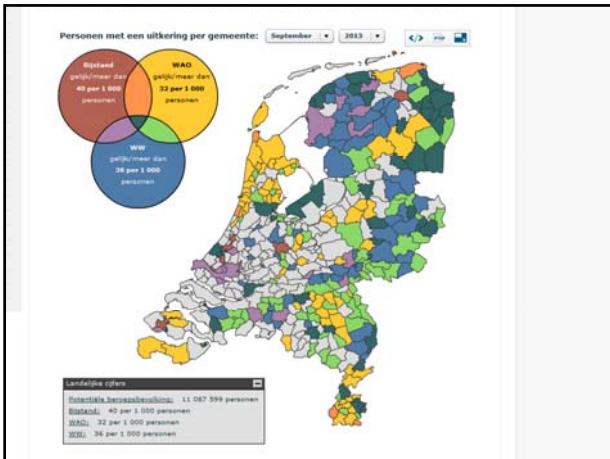
1. Economische groei stagneert: crisis is nog niet over
2. Krimp/vergrijzing: beroepsbevolking neemt af
3. Kennisintensivering, opleidingsniveau stijgt: maar ook 250.000 analfabeten en 1,5 miljoen laaggeletterden, MBO 2/3 banen verdwijnen
4. Regionale verschillen nemen af en positie Randstad verschuift
5. Ruimtelijke concentratie rond steden en ruimtelijk uitsortering van banen, werkloosheid en bevolking
6. Toenemende mobiliteit, 'Nieuwe Werken' (migratie, pendel en wonen)
7. Veranderende arbeidsverhoudingen (flexibiliteit, ZZP, employability)
8. Veranderende competentie-eisen en mismatch vraag en aanbod
9. Decentralisatie van (arbeidsmarkt)beleid door rijk naar gemeenten

university of groningen

Het regionale en lokale arbeidsmarktprobleem

- > Kwantitatief: te weinig banen → economische crisis, topsectoren
- > Kwalitatief: Onderwijs – skills – competenties – arbeidsmarkt: MBO 2 en 3 banen verdwijnen; pretopleidingen; 21st century skills
- > UWV: veel vacatures en werkzoekenden in dezelfde regio's en beroepsgroepen, ook techniek en zorg. Hoe kan dat?
- > Is die kloof overbrugbaar door scholing, job carving?
- > Vergrijzing – Krimp: jongeren vervangen door ouderen?
- > Sector- en beroepsmobiliteit/ pendel en migratie; zzp-ers
- > Verdringing door hoger opgeleiden, buitenlanders
- > Decentralisatie van beleid: Participatie wet, WWnV

university of groningen

Hoe ziet het regionale arbeidsmarkt probleem eruit?

- > Aantal en kenmerken als leeftijd, opleiding, ...
- > Grote regionale verschillen
- > Wat is leidend: vraag werkgever? Kansarme werklozen? Uitkeringslast?
- > Wat gaat er vanzelf? Wie wil en kan ik helpen?
- > Keuzes maken:
  - Jongeren? Ouderen? Hoog/laag opgeleid?
  - Allochtonen, vrouwen?
  - Werk naar Werk? School naar Werk? Uitkering naar Werk?

Iedereen helpen lukt niet!

university of groningen

Afbakenen - re-integratie mogelijk?
(Bron: Sol, Glebbeek en Edzes)

Afstand tot de reguliere arbeidsmarkt:

			Nee			Ja		
			Overbrugbaar			Niet overbrugbaar		
Banen	Afdoende motivatie	Match	Scholing / training	Loon-subsidie	Niet mogelijk:	Re-integratie	Compensatie productiviteitskort	Re-integratie werkt niet
Re-integratie overbodig				KAN werken				
Banen creëren	Controle	Informatie	Sociale en psychologische training	Subsidiering loonkosten	Naar beschermde arbeid			
Taaksplitsing	Prikkels en Sancties	Bemiddeling	Wegnemen praktische barrières	Aanpassen arbeidsplek	WSW			
	Work first	Matching		Afdekken risico's	Uitkering			

university of groningen

CBS cijfers aanleiding tot maatregelen:

Gepubliceerd: 5 maart 2013 10:13
Laatste update: 5 maart 2013 14:39
Deel:

Geld en ambassadeur voor aanpak jeugdwerkloosheid

Het kabinet trekt in 2013 en 2014 50 miljoen uit om de jeugdwerkloosheid beter aan te kunnen pakken.

0.a. Techniepact

[Bekijk video](#)

Dat maakt minister Lodewijk Asscher (Sociale Zaken) dinsdag bekend op een persconferentie. Ook komt er een ambassadeur die de aanpak van jeugdwerkloosheid 'een gezicht moet geven'.

Dit bedrag komt deels (35 miljoen) uit een potje van 100 miljoen dat was gereserveerd voor de aanpak van werkloosheid onder jongeren en ouderen. Het kabinet voegt hier nog 15 miljoen aan toe vanuit het ministerie van Onderwijs.

Foto: ANP

university of groningen

125

UWV en minister Asscher presenteren Actieplan 55-plus Werk!

Nieuwsbericht | 02-10-2013

Een aantal grote uitzendorganisaties* gaat de komende 2 jaar samen met UWV 22.500 werkloze 55-plussers aan de slag helpen. Dat is vandaag in aanwezigheid van minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid afgesproken bij de presentatie van het Actieplan 55-plus Werk op een Werkplein in Amsterdam.

67 miljoen: 39 miljoen euro bedoeld om netwerkbijeenkomsten en inspiratiedagen voor oudere werklozen te organiseren en gaat 28 miljoen euro naar scholingsvouchers en plaatsingsbonussen voor uitzendbureaus. Er komt geen baan bij!

Het kabinet kondigde eerder aan 67 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de aanpak van werkloosheid

university of groningen

126

Volkskrant.nl

'Banenplan van het kabinet leidt vooral tot verdringing van bestaand werk'

NEER-OVER

Wolven Marokko? Duiken in...
Nagelkeuze van groen voor de...
Van Oranje afkomstigen...
Beeldrijg: 30. Beelden...
Een banenplan in...
Beeldrijg: 30. Beelden...

Social return?
- Bouw
- Ziekenvervoer

university of groningen

127

Participatiewet opent deuren naar arbeidsmarkt voor mensen met beperking

Nieuwsbericht | 02-12-2013

Gemeenten, werkgevers, werknemers en het Rijk hebben vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Participatiewet afspraken gemaakt over de invulling van 125.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze banen zijn bestemd voor wie niet in staat is het wettelijk minimumloon te verdienen. Wajongers en mensen die op de wachtlijst staan voor de sociale werkvoorziening komen als eerste voor deze banen in aanmerking.

Staatssecretaris Jetta Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil met de Participatiewet zo veel mogelijk mensen aan de slag helpen. Het liefst in reguliere banen of anderszins via beschermt werk. "Wie kan werken moet daarvoor de kans krijgen, of je nou een beperking hebt of niet", stelt Klijnsma in een toelichting op het wetsvoorstel dat vandaag naar de Tweede Kamer is gestuurd.

DUS: 125.000 banen via de Participatiewet, terwijl er alleen al 140.000 Wajongers geplaatst moeten worden en er 1,6 miljoen mensen zijn met een uitkering!

university of groningen

128

Participatiewet: quotum 5% arbeidsgehandicapten bij bedrijven > 25 werknemers

Probleem: heel veel gemeenten hebben een grotere doelgroep dan het maximaal beschikbare aantal quotum banen zelfs als alle bedrijven > 25 voor 100% meedoen!

Hoe lossen we dat op?

Absoluut verschil per gemeente in omvang quotumbanen en quotumdoelgroep

Legenda

- 101 - 192
- 193 - 277
- 278 - 344
- 345 - 389
- 390 - 604

Bron: CBS, LISA, SZW, eigen bewerking

university of groningen

129

GRONINGEN

MH370 Zoektocht naar verhooven Boeing 777 duurt voort

DAGBLAD NOORDEN VAN HET

'Den Haag' pakt gemeenten

Rijk zoekt groot deel van het Noorden op met nieuwe tekorten

university of groningen

130

De PvdA gelooft in volledige werkgelegenheid?

- Is het streven naar volledige werkgelegenheid in alle regio's realistisch?
- Meer banen? Topsectoren? Werk eerlijk delen? En tegen welke prijs?
- Regionaal beleid: wat is het probleem? Innovatie? Onderkant arbeidsmarkt? → place based smart specialization, inclusive growth
- Wie heeft de regie/geld? Gemeenten of Rijk, Provincie? Werkpleinen? EU?
- Decentralisatie van beleid naar gemeenten: vooral in de uitvoering en het dragen van risico, maar ze hebben nauwelijks knoppen om aan te draaien voor het creëren van meer banen!
- Als je als Rijk denkt dat gemeenten het beter kunnen geven ze dan ook het vertrouwen en de middelen:
  - Lagere Rijksbelastingen en meer eigen belastingen voor Gemeenten?
  - Gemeenten stellen zelf hoogte van de Bijstandsuitkering vast?

Zes aanbevelingen:

1. Steun op de sociaal-democratische traditie
2. Investeer in kennis, innovatie en ondernemerschap
3. Bevorder participatie
4. Begin bij de regio zelf (place base smart specialization!)
5. Boek winst met samenwerking
6. Zorg voor een evenwichtige taakverdeling tussen overheden

Nog zeer actueel!

Dank voor uw aandacht

